

Ginfo

Amt für Gemeinden informiert • Uffizi da vischnancas infurmescha • Ufficio per i comuni informa

Prefaziun

L'onn 2016 èn entrads en vigor dus projects impurtants concernent il federalissem: la nova gulivaziun da finanzas e la refurma dal territori. Tuts dus èn vegnids realisads senza incaps. Per la collavuraziun cunvegnetta e constructiva vulain nus engraziar cordialmain a tut las parts participadas ed a Vus.

Da discurre e da scriver ha dà la segunda mesadad da l'onn 2016 la consultaziun tar la revisiun totala da la lescha da vischnancas. Nus avain survegnì stgars 150 respostas da consultaziun cun remartgas ed infurmaziuns preziasas. Quellas vegnan evaluadas conscienzusamain ed integradas en la missiva. Gia oz

èsi però cler: La gronda autonomia, ch'èr la lescha da vischnancas revedida dat a las vischnancas grischunas, vegn beneventada. Per l'elavuraziun da la missiva ha la regenza concedì in pau dapli temp: il cussegl grond duai debattar en chaussa en la sessiun d'avust 2017.

Nus ans legrain er vinavant d'ina buna collavuraziun ed As giavischain ina buna finiziun da l'onn 2016 ed in cumenzament cun success dal 2017!

Bialas Fiastas
da Nadal

Ediziun

2 / 2016

Cuntegn

- 02-03** Calculaziun da la gulivaziun da finanzas per l'onn 2017
- 04** Survegianza da las finanzas, MAC2, consultaziun tar la lescha da vischnancas
- 05** Refurma da vischnancas, chantunet giuridic, dieta da vischnancas

Uffizi da vischnancas
Grabenstrasse 1
7001 Cuira

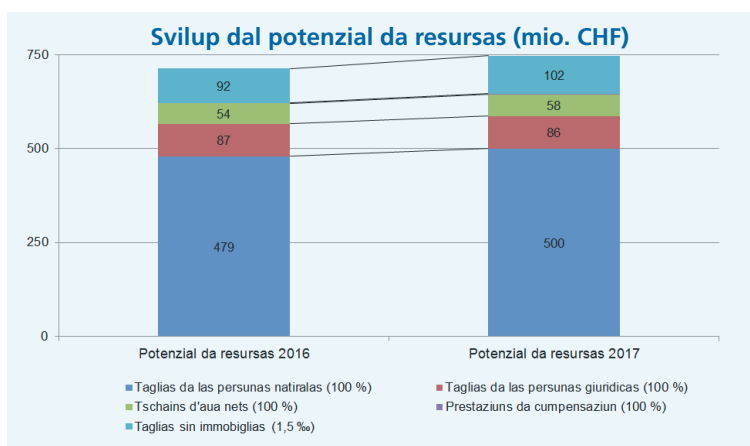
Tel. 081 257 23 91

www.afg.gr.ch
E-Mail: info@afg.gr.ch

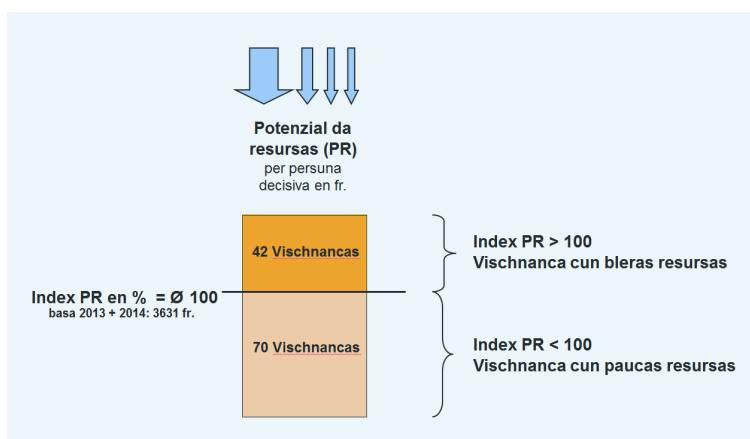
Calculaziun da la gulivaziun da finanzas per l'onn 2017

Il 23 d'avust 2016 ha la regenza fixà ils pajaments resp. las grevezzas per la gulivaziun da las resursas (GRes) e per la gulivaziun da las grevezzas geografic-topograficas e da scola (GGG) per l'onn 2017 per las 112 vischnancas dal Grischun. Il potenzial da resursas e l'index da resursas vegnan calculads annualmain sin basa da la media dals ultims 2 onns disponibels, inclusiv ils supplements che dateschan dals onns precedents. Tar las taglias èn ils onns 2013 e 2014 stads la basa per las calculaziuns, tar ils tschains d'aua ils onns 2014 e 2015. Tar singulas vischnancas resultan per part midadas pli grondas per ils pajaments da l'onn 2017 envers l'onn precedent, perquai che la basa decisiva da calculaziun è sa midada considerablmain. Da questa dinamica sin plaun communal tegna il nov sistem da la gulivaziun da finanzas quint meglier ch'il vegl.

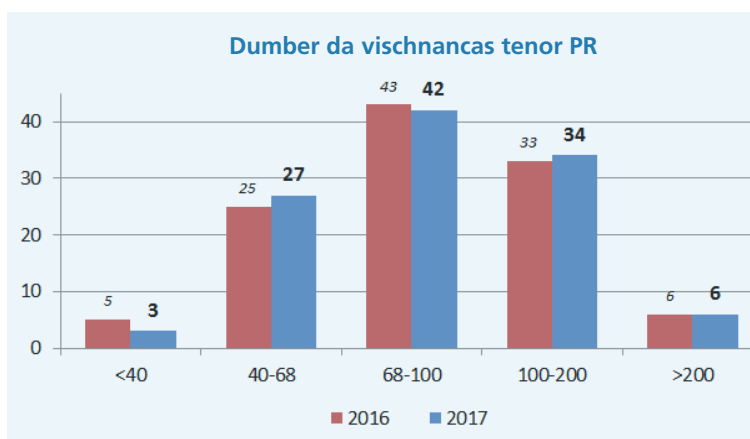
Il potenzial da resursas decisiv per l'onn da gulivaziun 2017 è creschì – sur tut las vischnancas – per 34,1 milliuns francs sin 747,5 milliuns francs (+ 4,8 pertschient). Las taglias da las personas nairalas (taglias sin las entradas e sin la facultad sco er taglias a la funtauna) èn s'augmentadas per totalmain 21 milliuns francs, ils tschains d'aua per 4 milliuns francs. Uschia sa fa valair il tschain federal ch'è vegnì auzà dapi l'onn 2014. La media da las entradas decisivas per persona importa 3631 francs (onn precedent: 3451 francs).

42 vischnancas èn finanziailmain fermas, q.v.d. ellas han ina fermezza da las resursas da passa 100 pertschient. Da las entradas che surpassan la media da tut las vischnancas cedan ellas 16 pertschient. Contribuziuns da gulivaziun survegnan las 70 vischnancas finanziailmain debblas, q.v.d. quellas vischnancas che han ina fermezza da las resursas sut 100 pertschient. Grazia a questas contribuziuns da gulivaziun cuntanschan ellas ina fermezza da las resursas d'almain 68 pertschient da la media dal Grischun.

Da la GGG profiteschan l'onn 2017 tut en tut 56 vischnancas. Il chantun metta a disposiziun 24 milliuns francs per quest intent. Decisivas per la repartiziun èn las lunghezzas da las vias, la surfatscha, la structura d'abitadi sco er la quota procentuala da scolaras e scolaras da la scola populara en proporziun cun il dumber total d'abitantas e d'abitants. Resguardada vegn en quest connex la fermezza da las resursas da las vischnancas. Stgars 5,1 milliuns francs vegnan pajads a vischnancas che han chargias spezialmain grondas pervia da la scola populara.

La gulivaziun da las grevezzas socialas (GGG) sco er la gulivaziun individuala d'inegualitads per grevezzas extraordinarias (GIG) na pon betg vegnir fixadas ordavant. Qua vegnan las vischnancas pertutgadas ad inoltrar al chantun dumondas da contribuziun correspundentas. Las dumondas per la GGS da l'onn 2017 vegnan las vischnancas ad inoltrar pir la primavera 2018.

La regenza po conceder ina contribuziun da la GIG ad ina vischnanca, sche la vischnanca cumprova ch'ella è sutmesssa a grevezzas sproporziunadas pervia da relaziuns u d'eveniments extraordinaris, che questas grevezzas na pon betg vegnir influenzadas ed er betg mitigadas u cumpensadas en in'autra moda e maniera. Per la GIG 2016 n'èn anc vegnidas inoltradas naginas dumondas.

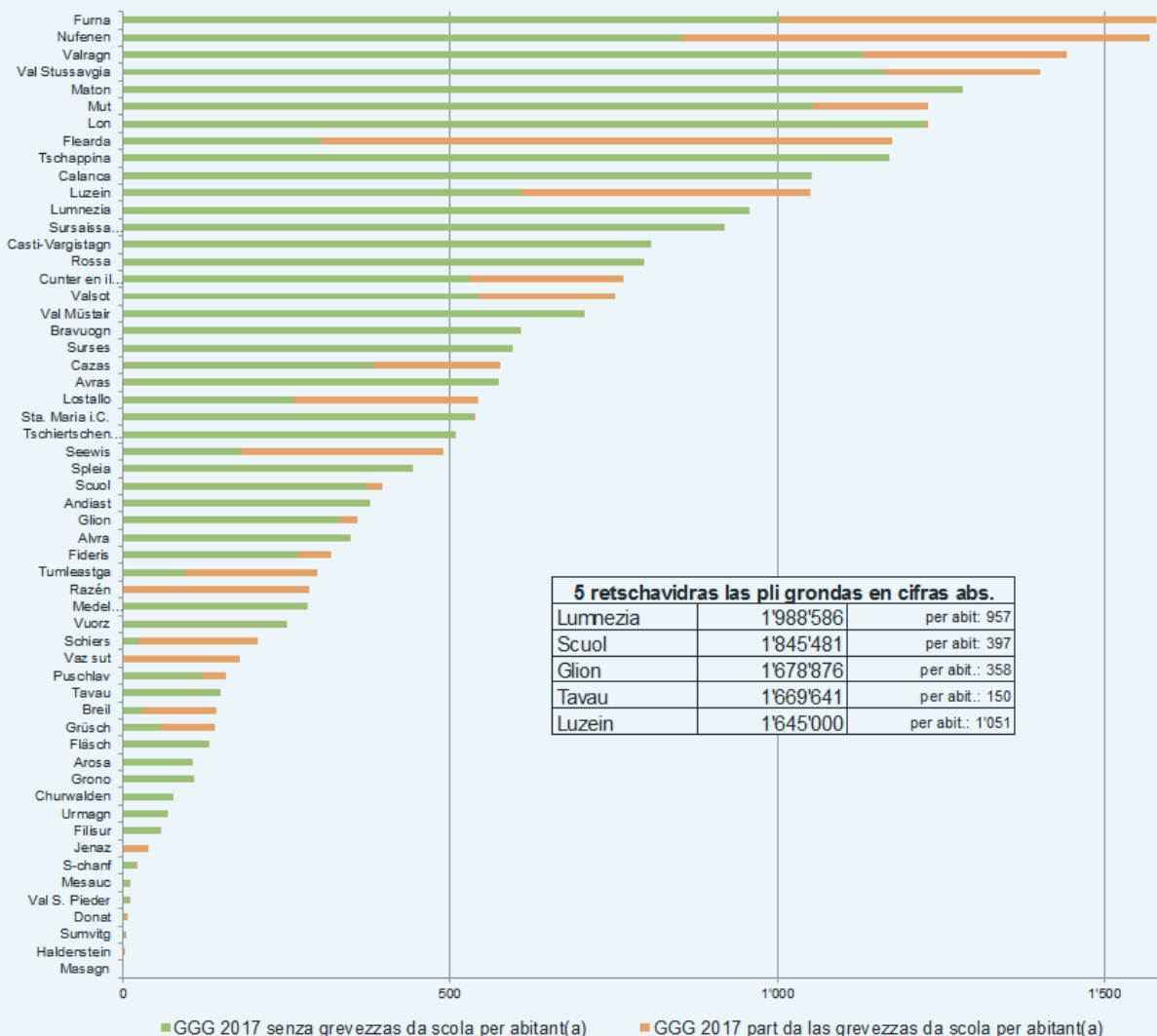
Set vischnancas cun paucas resursas survegnan l'onn 2017 dal chantun supplementarmain ina gulivaziun limitada da tut en tut stgars 1,6 milliuns francs. Questa gulivaziun facilitescha a questas vischnancas da midar al sistem nov.

Per fixar la gulivaziun da finanzas 2017 ha la regenza fatg diever da la pussaivladad da midar ils parameters. Ella ha proponin al cussegl grond da reducir – en il rom dal preventiv 2017 – la tariffa da gulivaziun a 68 pertschient e la prelevaziun a 16 pertschient (onn precedent: 70 pertschient e 17,5 pertschient). Da mantegnair ils parameters vertents avess giu per consequenza che tant las contribuziuns da finanziaziun (+ 13,3 pertschient) sco er las contribuziuns d'equipament (+ 12,2 pertschient) s'augmentassan sproporziunadamain fitg en vista al svilup. Differentas visch-

nancas che pajan havessan stui schizunt far quint cun augments da passa 20 pertschient. Vischnancas retschavidras cun entradas stagnantas per persuna havessan survegni percenter contribuziuns che fissan per 30 pertschient pli autas. Tras las adattaziuns vegnan protegidas las vischnancas finzialmain fermas, senza che las vischnancas finzialmain debblas survegnan main meds finzials che l'onn precedent.

Cun il preventiv 2017 ha il cussegl grond fixau definitivamain las valurs minimalas per la GRes 2017 sco er il volumen total 2017 per la GGG e per la GIG.

56 vischnancas che retschaivan ina gulivaziun da las grevezzas geografic-topograficas e da scola 2017 (francs per abitanta u abitant)

Surveglianza da las finanzas

Ensemen cun la nova gulivaziun da finanzas è entrada en vigor il 1. da schaner 2016 l'ordinaziun davart la surveglianza da las finanzas da las vischnancas (OSFi; DG 175.100). L'ordinaziun concretisescha ils fatgs da la lescha da vischnancas concernent intervenziuns dal dretg da surveglianza sco er las mesiras correspondentas.

Sa basond sin scleriments correspundents da la situaziun finanziaria ha la regenza attribui tschintg vischnancas al stgalim d'intervenziun 1 (cussegliaziun ed assistenza) e duas vischnancas al stgalim d'intervenziun 2 (assistenza cun cumpetenzas d'intervenziun pli vastas). L'onn 2017 sa reducescha il dumber da vischnancas ch'èn attribuidas al stgalim d'intervenziun 1; sin quest stgalim d'intervenziun sa chattan ussa mo pli trais vischnancas. Naginas midadas hai dà en connex cun il stgalim d'intervenziun 2.

MAC2

Sin basa da las prescripziuns legalas han las vischnancas grischunas temp fin l'onn 2018 da midar lur contabilitad al nov standard da rendaint MAC2. Las lavurs en las vischnancas procedan tenor l'urari. Quai conferma in'enquista che nus avain fatg.

Las suandantas vischnancas han gia introduci il nov model da contabilitad:

2013 (Vischnancas pilotas):

Arosa, Flem, Luzein, Vaz Sut, Tusaun

2014:

Ilanz/Glion, Razén

2015:

Bonaduz, Calanca, Cuira, Domat/Ems, Tumlaestga, Fideris, Flerden, Masein, Scuol, Tumein, Tschappina, Urmein, Val, Zernez

2016:

Cazas, Grüşch, Jenaz, Claustra-Serneus, Landquart, Malans, Obersaxen Mundaun, Surses, Trimmis

Consultaziun tar la lescha da vischnancas

Dal fanadur fin l'october 2016 han las vischnancas ed ulteriuras varts interessadas pudì prender posiziun davart il sboz d'ina revisiun totala da la lescha da vischnancas. Nus avain survegnì 149 respostas da consultaziun.

Malgrà ch'ella è relativamain veglia sa mussa la lescha da vischnancas vertenta da l'onn 1974 sco per gronda part utila ed apparentamain acceptada da tuttas varts. Ch'er la nova lescha da vischnancas resta in relasch general e d'organisaziun avert, vegn beneventà fermamain. La necessitad da reverder totalmain la lescha vertenta pervia d'actualisaziuns sistematicas e dal cuntegn na vegn perquai er betg messa en dumonda.

Tut en tut vegn beneventada l'orientaziun da la nova lescha. Mess en dumonda vegn percenter tut quai che para da diminuir l'autonomia communal. La missiva da la regenza per mauns dal cussegl grond vegn ussa a stuair tractar las resalvas respectivas e far explicaziuns u adattaziuns correspondentas.

L'enquista ha mussà che tut las vischnancas prevesan ina introducziun entaifer il termin fixà. Sin www.afg.gr.ch sut contabilitad chattais Vus las basas legalas, diversas recumandaziuns praticas e da cudeschaziun sco er intgins models. Il november avain nus tramess ina brev d'infurmaziun cun intginas infurmaziuns praticas utilas areguard il MAC2. Quella brev tracta dumondas frequentas, infurmescha davart experientschas fatgas fin ussa, mussa, nua ch'i po dar eventuals problems da realisaziun e guida ad evitar sbagls. Ulteriuras infurmaziuns suondan en cas da basegn.

Il tema dal **sistem da controlla intern (SCI)** è vegnì mess pli ferm en il focus tras il MAC2. La controlla interna enconuschan las vischnancas gia dapi onns. Gia oz datti en las vischnancas bleras mesiras per proteger la facultad, per garantir l'utilisaziun adequata dals meds finansials, per evitar u per scuvrir sbagls ed irregularitads en la contabilitad sco er per garantir la regularitad dal rendaint e la rapportaziun fidada. In sistem da controlla intern efficaczi ha la pretensiun che las mesiras da segirezza e da controlla vegnian registradas, documentadas e pia rendidas chapavlas. Quai è en emprima lingua in'obligaziun

da la suprastanza communal. Tenor l'art. 28 da l'ordinaziun da finanzas per las vischnancas (OFV; DG 710.200) sto l'executiva communal procurar per in sistem da controlla intern adequat e graduà tenor las ristgas. A vischnancas pitschnas e mesaunas po servir l'agid pratic tar il SCI da la conferenza da las autoritads da surveglianza chantunalas sur las finanzas communalas (CASCFC) da l'onn 2011. Il mussavia stat a disposiziun sin nossa pagina d'internet.

[Las vischnancas che s'occupan da l'introducziun dal MAC2 veglian sa metter en contact cun nus a temp, per che nus possian inditgar las pussaivladads da sustegn e las differentas purschidas da scolaziun ch'èn avant maun. Important èsi che las vischnancas observian il plan dals contos grischun prescrit, damai che quel è collià directamain cun nossa statistica da finanzas.](#)

Vus pudais gugent As drizzar da tut temp a Voss cusseglader da vischnancas/revisur da l'uffizi da vischnancas u al manader dal project MAC2 (Daniel Wüst, manader da contabilitad, 081'257'23'83, daniel.wuest@afg.gr.ch).

Refurma da vischnancas

La suandanta fusiun entra en vigur per l'onn 2017:

 Grono (3832)	or da	Grono (3832), Leggia (3833) e Verdabbio (3836)
	President communal: :	Samuele Censi
	Adressa:	Vischnanca da Grono Carà al Mot 17 6537 Grono
	Contact:	cancelleria@grono.ch www.grono.ch
		Tel. 091 827 14 20

Ils documents actualisads davart ils projects da fusiun currents, concludids e realisads chattais Vus sin nossa pagina d'internet: [www.afg.gr.ch/Refurma da vischnancas](http://www.afg.gr.ch/Refurma%20da%20vischnancas).

Per dumondas e per infurmaziuns As drizzai per plaschair a Simon Theus, manader da projects, 081 257 23 87, simon.theus@afg.gr.ch.

Chantunet giuridic

Participaziun da la CdG a las sesidas da la suprastanza communal

L'onn current ans èn vegnidas tramessas pliras dumondas da princip concernent l'activitad da la cumisiun da gestiun (CdG) communal. En singulas vischnancas sa participeschan commembers da la CdG regularmain u en cas singuls senza annunzia a sesidas da la suprastanza communal. Questa pratica è vegnida messa en dumonda da las vischnancas correspudentas.

Sco emprim stoi vegnir constatà che la suprastanza communal è libra da consultar e da sa laschar cusseglar da la CdG tien sias sesidas. Quai po esser adattà en la procedura da preventiv, en la planisaziun da las finanzas u er en decisiuns davart projects. Tenor noss savair n'èsi però betg usità en las vischnancas, che la CdG prenda part da las sesidas da la suprastanza (er sch'igl è mo en ina rolla passiva), e quai pir da dretg betg

fitg savens. Gia la preschientscha da la CdG po avair per consequenza che las commembras ed ils commembers da la suprastanza sa sentan implitgads en lur decleraziuns ed uschia influenzads en la furnaziun da lur opiniun. La CdG avess consequentamain a medem temp ina spezia funcziun da «regenza da fantom». La preschientscha permanenta da la CdG a las sesidas da la suprastanza correspunda facticamain ad ina funcziun da surveglianza sur da la suprastanza communal, q.v.d. ina funcziun ch'ella – sco «spir» organ da controlla – n'ha gnanc. La suprastanza communal na dastga insumma betg vegnir influenzada en ses process da decisiun. La creativitat, l'iniziativa e la forza da decider da l'executiva vegnan per regla ad esser pli pitschnas, sche lur agir vegn observà directamain ed «accumpagnà» da l'organ da controlla. L'incumbensa da l'organ da controlla premetta gia per definiziun insatge controllabel, q.v.d. l'act administrativ è controllabel pir, sch'el è d'ina vart gia terminà e sch'i po da l'autra vart vegnir prendida ina decisiun senza pregiudizis e da princip libra d'influenzas externas. L'urden da cumpetenzas ch'è prescrit da la constituziun na dastga betg vegnir disturbà. Quai è dentant problematic, sche la suprastanza com-

dieta da vischnancas

Save the date!

L'onn 2017 oganisain nus puspè ina dieta da vischnancas. Reservai gia oz ils **14 da settember 2017**. Il program detaglià survegnis Vus cun l'invitaziun separada. Nus ans legrain da Vossa participaziun!